

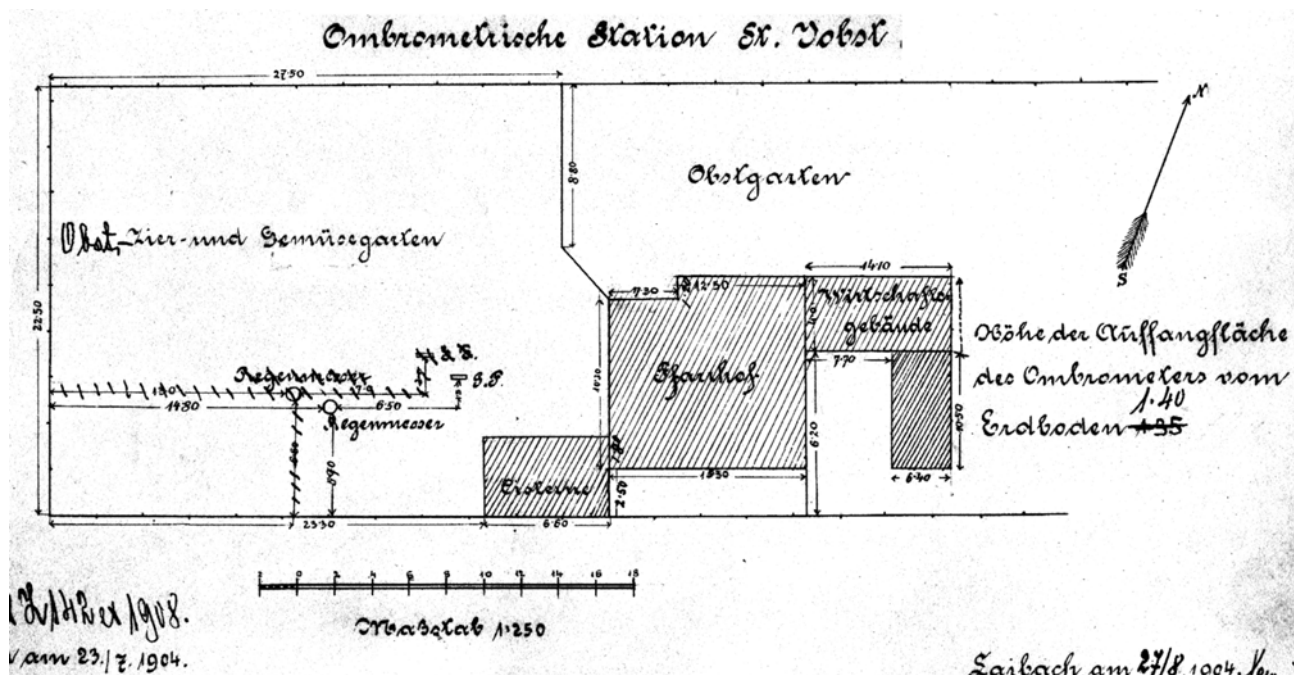
1.4. Meteorološka postaja v Šentjoštu nad Horjulom

1.4. Meteorological station in Šentjošt nad Horjulom

Mateja Nadbath

Hidrometeorološki zavod Republike Slovenije ima v Polhograjskem hribovju več padavinskih meteoroloških postaj, ena izmed njih je v Šentjoštu: na tej postaji neprekinjeno merijo padavine že več kot 100 let.

Z meritvami padavin in opazovanji meteoroloških pojavov so začeli 11. julija 1895; postaja se je takrat, v Avstro-Ogrski monarhiji, imenovala St. Jobst, postavljena je bila na vrtu župnišča, na nadmorski višini 621 m (slika 1.4.1). Prvi opazovalec je bil župnik Gustav Šifrer (Schiffrer).



Slika 1.4.1. Od vsega začetka, 11. julija 1895, do sredi leta 1970 je stal dežemer (ombrometer) pri župnišču v Šentjoštu. Leta 1904 so lokacijo postaje izrisali, leta 1908 so vnesli spremembo ob prestavitvi dežemera. Skica postaje je zelo natančna in dobro dokumentirana iz česar sklepamo, da je bila lokacija meteorološke postaje že takrat zelo pomembna. Žal kasnejši popisi padavinskih postaj niso več tako natančni.

Figure 1.4.1. From 11th of July 1895 on till year 1970 the rain gauge in Šentjošt was near the priest's house. In year 1904 the location was drawn and documented, in 1908 the change of rain gauge's location was documented. This picture is evidence, that the location of the meteorological station was very important already in that time.

Dežemer je od začetka meritev do avgusta 1970 stal na vrtu župnišča; v septembru je delo opazovalca prevzel učitelj Jože Praprotnik, tedaj so dežemer prestavili na vrt poleg šole (slika 1.4.2.). Aprila leta 1978 je začela z opazovanji Štefka Maček, ki opazuje še danes (slika 1.4.5.). Dežemer so s šolskega vrta preselil k domu opazovalke (slika 1.4.3.). Ob preselitvi opazovalke v drugo hišo se je preselil tudi dežemer; sedaj merimo padavine in opazujemo meteorološke pojave, v Šentjoštu št. 44, na nadmorski višini 625 m (slika 1.4.6.).

Od vsega začetka na postaji merijo višino padavin z dežemerom (ombrometrom), višino snežne odeje in višino novozapadlega snega ter opazujejo meteorološke pojave. Od 9. maja 1976 do 1. januarja 1983 je bil na postaji tudi ombrograf brez gretja.

Višino padavin merijo z dežemerom vsak dan ob 7. uri zjutraj; višina padavin je vsota padavin od 7. ure prejšnjega dne do 7. ure dneva meritve in jo pripišemo dnevni meritvi. Na ta način izmerimo dnevno višino padavin, ne poznamo pa višine padavin po urah in minutah ali njihove intenzitete. To merimo z ombrografom. Ta instrument zvezno riše višino padavin in prikaže kdaj v dnevni deževalo in kako intenzivno. Ombrograf je potrebno v zimskih mesecih ogrevati, da sneg sproti talimo in njegovo vodno vsebino merimo v tekočem stanju; ombrograf brez gretja pozimi deluje le, ko dežuje.



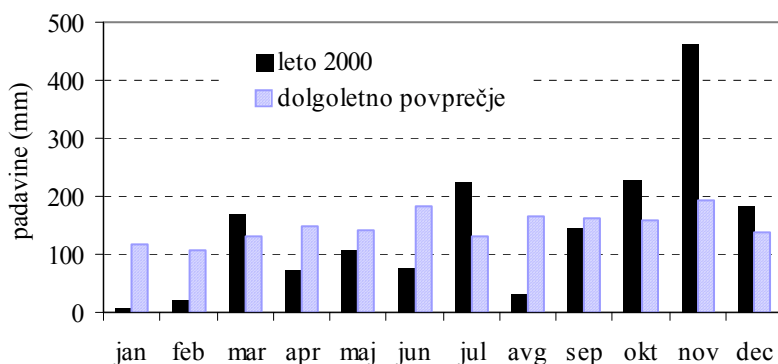
Slika 1.4.2. Ombrometer na lokaciji pred osnovno šolo v Šentjoštu leta 1973; na tej lokaciji je bil od avgusta 1970 do marca 1978.

Figure 1.4.2. Rain gauge on location near the primary school in Šentjošt in year 1973; on this location was the rain gauge from August 1970 till March 1978.



Slika 1.4.3. Ombrometer in ombrograf v Šentjoštu ob prestatitvi k opazovalki Štefki Maček leta 1978.

Figure 1.4.3. Rain gauge and recording rain gauge on new location in 1978.



Slika 1.4.4. Mesečna višina padavin leta 2000 in v dolgoletnem povprečju tridesetih let 1961–1990. November leta 2000 je bil v Šentjoštu najbolj namočen v zadnjih 40 letih, v celem mesecu je padlo kar 462 mm padavin; dolgoletno povprečje obdobja 1961–1990 za ta mesec je 192 mm. V juniju 2000 je padlo najmanj padavin v zadnjih 40 letih, le 76 mm; dolgoletno povprečje za junij je 132 mm. V letu 2000 je padlo 1718 mm padavin, kar je kljub namočenju jeseni, 55 mm manj od dolgoletnega povprečja.

Figure 1.4.4. Monthly precipitation amount in year 2000 and long-term average of period 1961–1990. In November 2000 was measured the maximum amount of precipitation in the last 40 years for this month. It fell 462 mm of rain. In June 2000 fell the lowest precipitation in the last 40 years for this month, it fell only 76 mm of rain. In year 2000 fell 1718 mm, what is 55 mm less than long-term average.



Slika 1.4.5. Opazovalka Štefka Maček, 12. decembra 2000 (foto: Bernard Kokalj)

Figure 1.4.5. Observer Štefka Maček, on 12th of December 2000 (photo: Bernard Kokalj)



Slika 1.4.6. Sedanja lokacija dežemera pred domom opazovalke Štefke Maček v Šentjoštu 44, 12. decembra 2000 (foto: Bernard Kokalj)

Figure 1.4.6. Rain gauge on new location in Šentjošt No. 44, on 12th of December 2000 (photo: Bernard Kokalj)

SUMMARY

Meteorological station in Šentjošt was established in July 1895 and it is still active in spite of some displacement. Nowadays precipitation and snow depth are measured and meteorological phenomena are observed. The first observer in Šentjošt in 1895 was Gustav Schiffrer, since April 1978 the observer is Štefka Maček.